



# АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

## РІШЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ ХАРКІВСЬКОГО ОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

11.06.2020 № 70/43-р/к

Справа № 1/02-74-19

м. Харків

Про порушення законодавства про захист економічної конкуренції та накладення штрафу

КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО «ВОВЧАНСЬК» (надалі – КП «ВОВЧАНСЬК») протягом 2017-2019 років та станом на червень 2020 року займає монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в межах території міста Вовчанськ та села Плетенівка Вовчанського району Харківської області, на якій розташовані мережі, що перебувають у власності та/або користуванні КП «ВОВЧАНСЬК», із часткою 100 %.

Як наслідок КП «ВОВЧАНСЬК» має змогу самостійно визначати умови надання послуги з прийняття на абонентський облік засобів обліку холодної води зі споживачів послуги централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

При цьому КП «ВОВЧАНСЬК» стягує кошти за прийняття на абонентський облік засобів обліку холодної води зі споживачів послуги централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, а саме за видачу технічних умов на встановлення засобу обліку холодної води, не передбаченому чинним законодавством.

За результатами розгляду справи № 1/02-74-19 такі дії КП «ВОВЧАНСЬК» визнано зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (частина перша статті 13, пункт 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції»).

На КП «ВОВЧАНСЬК» накладено штраф у розмірі 34 000 (тридцять чотири тисячі) гривень.

Адміністративна колегія Харківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали справи № 1/02-74-19 про порушення КП «ВОВЧАНСЬК» законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», та подання

першого відділу досліджень і розслідувань від 13.05.2020 № 141,

## **ВСТАНОВИЛА:**

### **1. Процесуальні дії**

- (1) Розпорядженням адміністративної колегії Харківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі – Відділення) від 30.05.2019 № 91-рп/к розпочато розгляд справи № 1/02-74-19 за ознаками вчинення КП «ВОВЧАНСЬК» порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.
- (2) Головою Відділення до КП «ВОВЧАНСЬК» надіслана вимога про надання інформації від 16.08.2019 № 70-02/1-5286.
- (3) Головою Відділення до КП «ВОВЧАНСЬК» надіслана вимога про надання інформації від 13.01.2020 № 70-02/1-226.
- (4) Головою Відділення до ГОЛОВНОГО УПРАВЛІННЯ ДПС У ХАРКІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ надіслана вимога про надання інформації від 13.01.2020 № 70-02/1-217.
- (5) Головою Відділення до КП «ВОВЧАНСЬК» надіслана вимога про надання інформації від 20.03.2020 № 70-02/1-1781.
- (6) Головою Відділення до ГОЛОВНОГО УПРАВЛІННЯ ДПС У ХАРКІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ надіслана вимога про надання інформації від 23.04.2020 № 70-02/1-2306.

### **2. Відповідач**

- (7) Відповідачем у справі є:

КП «ВОВЧАНСЬК», засноване Вовчанською міською радою, зареєстроване 27.04.1999 за № 1 454 120 0000 000426. Місцезнаходження КП «ВОВЧАНСЬК»: 62503, Харківська обл., Вовчанський район, м. Вовчанськ, вул. Короленка, буд. 13, ідентифікаційний код – 21212155.

Відповідно до статуту КП «ВОВЧАНСЬК», затвердженого рішенням XVI сесії Вовчанської міської ради VII скликання від 28.10.2016 № 7.4-VII, основною метою діяльності КП «ВОВЧАНСЬК» є отримання прибутку від надання підприємствам, установам, організаціям та населенню міста послуг з централізованого водопостачання та водовідведення, благоустрою, інших послуг, які передбачені законодавством України та не суперечать статутним завданням. Напрямами діяльності КП «ВОВЧАНСЬК» є, зокрема:

- виконання обов'язків по якісному і безперервному водопостачанню споживачів, покращенню соціальної і виробничої діяльності на базі

ефективності і надійності роботи технологічного обладнання, інженерних споруд систем водопостачання та водовідведення, належного функціонування доріг, парків, цвинтарів;

- централізоване збирання та очищення стічних вод, тощо.

Відповідно до інформації, розміщеної на офіційному сайті <https://usr.minjust.gov.ua> Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, видами діяльності КП «ВОВЧАНСЬК» є забір, очищення та постачання води (код за КВЕД 36.00) (основний) та каналізація, відведення й очищення стічних вод (код за КВЕД 37.00).

### **3. Визначення монопольного (домінуючого) становища**

Відповідно до Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України від 01.04.2002 № 317/6605 (надалі – Методика), з урахуванням пункту 2.2 Методики, встановлено наступне.

#### **3.1. Об'єкт аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища**

(8) Відповідно до пункту 3.1 Методики об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є: суб'єкт господарювання; група суб'єктів господарювання; конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.

##### *3.1.1. Суб'єкт господарювання*

(9) У розумінні абзацу дванадцятого статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» КП «ВОВЧАНСЬК» є суб'єктом господарювання.

Об'єктом аналізу є КП «ВОВЧАНСЬК» – суб'єкт господарювання, який надає послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

##### *3.1.2. Конкретний товар (продукція, товари, послуги), який випускається, постачається, придбавається (використовується, споживається) цим суб'єктом господарювання*

(10) Об'єктом аналізу є послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

#### **3.2. Визначення переліку товарів та основних продавців, покупців цих товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище**

##### *3.2.1. Перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання*

(11) Відповідно до Методики перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання, складається з

товарних груп, які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території і які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).

- (12) Визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється, виходячи з подібності, зокрема: споживчих характеристик, умов споживання, умов реалізації та цін.
- (13) Абзацом двадцять п'ятим статті 1 Закон України «Про питну воду та питне водопостачання» визначено, що централізоване питне водопостачання – господарська діяльність із забезпечення споживачів питною водою за допомогою комплексу об'єктів, споруд, розподільних водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва та транспортування питної води.

Абзацом двадцять шостим статті 1 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» визначено, що централізоване водовідведення – господарська діяльність із відведення та очищення стічних вод за допомогою системи централізованого водовідведення.

- (14) Згідно з пунктом 1 Правил надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення, затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 21.07.2005 № 630 (надалі – Правила № 630), Правила № 630 регулюють відносини між суб'єктом господарювання, предметом діяльності якого є надання житлово-комунальних послуг, і фізичною та юридичною особою, яка отримує або має намір отримувати послуги з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення.

Відповідно до пункту 2 Правил № 630:

- централізоване постачання холодної та гарячої води - послуга, спрямована на задоволення потреб споживача у холодній та гарячій воді, яка надається виконавцем з використанням внутрішньобудинкових систем холодного та гарячого водопостачання;

- централізоване водовідведення - послуга, спрямована на задоволення потреб споживача у відведенні стічних вод, яка надається виконавцем з використанням внутрішньобудинкових централізованих систем водовідведення.

- (15) Централізоване водопостачання та централізоване водовідведення є послугами, які не мають замінників. Внаслідок технологічних особливостей централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, конкуренція на зазначеному ринку відсутня.
- (16) Послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення надаються КП «ВОВЧАНСЬК» на платній основі, а отже є товаром, щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище КП «ВОВЧАНСЬК».

*3.2.2. Перелік основних продавців (постачальників, виробників), покупців*

*(споживачів, користувачів)*

- (17) Споживачами послуг є фізичні та юридичні особи, які отримують або мають намір отримати послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

### **3.3. Визначення товарних меж ринку**

- (18) Відповідно до пунктів 5.1 – 5.3. Методики товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.

Формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється із переліку товарів, які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи), за показниками взаємозамінності, якими, зокрема, є:

подібність призначення, споживчих властивостей, умов використання, тощо;

подібність фізичних, технічних, експлуатаційних властивостей і характеристик, якісних показників, тощо;

наявність спільної групи споживачів товару (товарної групи);

відсутність суттєвої різниці в цінах;

взаємозамінність товарів (товарної групи) з точки зору їх виробництва, тобто здатності виробників запропонувати нові товари на заміну існуючих.

При проведенні дослідження необхідно враховувати, що взаємозамінні товари належать до групи однорідних товарів (товарних груп), які розглядаються споживачем як один і той же товар (товарна група), і які можуть бути стандартизовані або диференційовані.

Стандартизованими товарами (товарними групами) можуть розглядатися товари, які мають єдину систему показників, параметрів, що характеризують товар, і у виробництві яких використовуються єдині чи однакові технічні стандарти, технічні умови, стандарти застосування, тощо.

- (19) Отже, за таких обставин товарними межами ринку є послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, які не мають товарів-замінників.

### **3.4. Визначення географічних меж ринку**

- (20) Відповідно до вимог Методики територіальні (географічні) межі ринку визначаються шляхом установаження мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів є неможливим або недоцільним.

- (21) Рішенням виконавчого комітету Вовчанської міської ради від 23.01.2017 «Про визначення виконавців житлово-комунальних послуг» КП «ВОВЧАНСЬК» визначено виконавцем послуг з централізованого водопостачання та водовідведення на території міста Вовчанськ та села

Плетенівка Вовчанського району Харківської області.

- (22) Отже, територіальними (географічними) межами ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є територія міста Вовчанськ та села Плетенівка Вовчанського району Харківської області, на якій розташовані мережі, що перебувають у власності та/або користуванні КП «ВОВЧАНСЬК».

### **3.5. Проміжок часу, стосовно якого має визначатися становище суб'єктів господарювання на ринку – часові межі ринку**

- (23) Відповідно до Методики часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило, рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару зі сталою структурою.
- (24) Часовими межами ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення визначено період протягом 2017-2019 років.
- (25) В зазначений період та станом на червень 2020 року структура вказаного ринку не змінювалась.

### **3.6. Розрахунок частки суб'єктів господарювання на ринку**

#### **3.6.1. Обсяг ринку, на якому визначається монопольне (домінуюче) становище**

- (26) Обсяги взятих КП «ВОВЧАНСЬК» на абонентський облік засобів обліку холодної води споживачів у визначених часових межах за періоди складають: серпень-грудень 2017 року – 13 489,59 грн, 2018 рік – 40 140,83 грн, 2019 рік – 21 441,44 грн.
- (27) Обсяги виданих технічних умов на встановлення засобів обліку холодної води споживачів у визначених часових межах за періоди складають: серпень-грудень 2017 року – 3 704,79 грн, 2018 рік – 9 496,52 грн, 2019 рік – 4 183,86 грн.

#### **3.6.2. Розрахунок частки суб'єкта господарювання на ринку**

- (28) Виходячи з наведеного, частка КП «ВОВЧАНСЬК» на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення протягом 2017-2019 років та станом на червень 2020 року в межах території міста Вовчанськ та села Плетенівка Вовчанського району Харківської області, на якій розташовані мережі, що перебувають у власності та/або користуванні КП «ВОВЧАНСЬК» становить 100 %.

### **3.7. Визначення бар'єрів для вступу на ринок**

- (29) Відповідно до Методики бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на відповідний ринок є: обмеження за попитом, пов'язані з високою насиченістю ринку товарами (товарними групами) та низькою платоспроможністю покупців; адміністративні обмеження; економічні та організаційні обмеження; екологічні обмеження; нерозвиненість ринкової інфраструктури; інші обмеження, що спричиняють суттєві витрати,

необхідні для вступу на певний ринок товару (товарної групи).

- (30) Відповідно до статті 1 Закону України «Про природні монополії» природна монополія – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат на виробництво на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництв), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).

Згідно з статтею 5 Закону України «Про природні монополії» відповідно до цього Закону регулюється діяльність суб'єктів природних монополій у сферах, зокрема, централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

- (31) Отже, ринок послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення перебуває у стані природної монополії.

### ***3.8. Загальні висновки щодо визначення монопольного (домінуючого) становища Відповідача***

- (32) Таким чином, КП «ВОВЧАНСЬК» протягом 2017-2019 років та станом на червень 2020 року займає монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в межах території міста Вовчанськ та села Плетенівка Вовчанського району Харківської області, на якій розташовані мережі, що перебувають у власності та/або користуванні КП «ВОВЧАНСЬК», із часткою 100 %.

## **4. Зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку**

### ***4.1. Обставини справи***

- (33) За результатами розгляду заяви фізичної особи Григор'єва С.М. від 01.03.2019 (вх. від 05.03.2019 № 1831) про порушення КП «ВОВЧАНСЬК» законодавства про захист економічної конкуренції (надалі – Заява) встановлено наступне.

Зі змісту Заяви вбачається, що КП «ВОВЧАНСЬК» стягує з фізичної особи Григор'єва С.М. кошти за прийняття на абонентський облік засобу обліку холодної води як зі споживача послуги централізованого водопостачання та водовідведення, а саме за видачу технічних умов на встановлення засобу обліку холодної води.

- (34) Фізична особа Григор'єв С.М. звернувся до КП «ВОВЧАНСЬК» з метою проведення заміни лічильника холодної води за адресою: м. Вовчанськ, вул. Торгова, 1/6. КП «ВОВЧАНСЬК» надало Григор'єву С.М. рахунок-фактуру від 31.01.2019 № 50 на оплату за виконані роботи, в якому перераховані найменування робіт, які мають бути виконані при заміні лічильника, що в сумі становить 755,66 грн. Згідно з рахунком-фактурою, для заміни засобу

обліку холодної води виконуються такі види робіт:

№	Найменування робіт	Ціна, грн. без ПДВ	Вартість, грн. без ПДВ
1.	розпломбування лічильника води	61,39	61,39
2.	опломбування лічильника води	64,35	64,35
3.	встановлення лічильника води	188,96	188,96
4.	демонтаж водолічильника	188,96	188,96
5.	видача тех. умов на встановлення лічильника	126,06	126,06
	Всього		629,72
	ПДВ – 20 %		125,94
	Всього до сплати з ПДВ		755,66

- (35) За інформацією КП «ВОВЧАНСЬК», наданою листом від 27.03.2019 № 308 (вх. від 29.03.2019 № 2519) (надалі – Лист) КП «ВОВЧАНСЬК» приймалися на абонентський облік засоби обліку холодної води споживачів. Кількість прийнятих на абонентський облік засобів обліку холодної води протягом серпня-грудня 2017 року, 2018-2019 років становить 260 шт.
- (36) Для встановлення квартирних засобів обліку холодної води та прийняття їх на абонентський облік споживачі послуг з централізованого водопостачання та водовідведення звертаються до КП «ВОВЧАНСЬК» із заявою про намір на встановлення засобу обліку холодної води.
- (37) Відповідно до пункту 4.6. Правил користування системами централізованого водопостачання у місті Вовчанськ, затверджених рішенням Вовчанської міської ради від 22.02.2013 № 7-VI, встановлення засобів обліку на водопровідних мережах споживачів повинно здійснюватися відповідно до СНиП 2.04.01-85 «Внутренний водопровод и канализация зданий», технічних умов та паспорта засобу обліку.
- (38) Як зазначило КП «ВОВЧАНСЬК» Листом, послуга з видачі технічних умов на встановлення засобів обліку холодної води є платною. Вартість послуги з видачі технічних умов на встановлення засобів обліку холодної води



затверджена та введена в дію наказом КП «ВОВЧАНСЬК» «Про затвердження та введення в дію калькуляцій на послуги» від 23.03.2018 № 35-од та складає 151,27 грн.

- (39) КП «ВОВЧАНСЬК» Листом надало копію технічних умов на встановлення засобу обліку холодної води. Оглядом наданих Листом технічних умов встановлено, що це єдина форма для всіх споживачів.
- (40) Відповідно до частини першої статті 30 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» технічними умовами є комплекс умов та вимог до інженерного забезпечення об'єкта будівництва, які повинні відповідати його розрахунковим параметрам щодо водопостачання (з урахуванням потреб забезпечення пожежогасіння), тепло-, електро- і газопостачання, водовідведення, зовнішнього освітлення, відведення зливових вод та телекомунікації.
- (41) Згідно із абзацом першим пункту 9 Правил № 630, у квартирі (будинку садибного типу) роботи з установа засобів обліку води і теплової енергії (далі – квартирні засоби обліку) проводяться спеціалізованою організацією, виконавцем, виробником чи постачальником за рахунок коштів споживача.

Абзацом другим пункту 9 Правил № 630 визначено, що квартирні засоби обліку беруться виконавцем на абонентський облік.

Згідно з підпунктом 5 пункту 29 Правил № 630 споживач має право на установа засобів обліку та взяття їх на абонентський облік.

Водночас у підпункті 9 пункту 32 Правил № 630 визначено, що виконавець зобов'язаний забезпечувати за заявою споживача взяття на абонентський облік у тижневий строк квартирних засобів обліку.

- (42) З 2 серпня 2017 року набрав чинності Закон України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання».

Відповідно до визначення термінів, наведених у статті 1 Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання», абонентський облік вузла обліку (далі – абонентський облік) – процедура реєстрації та періодичний огляд вузлів обліку для використання показань вузлів обліку з метою комерційного або розподільного обліку.

Підпунктом 4 статті 6 Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання» визначено, що оператор зовнішніх інженерних мереж, виконавець комунальної послуги, інша особа, що здійснює розподіл обсягів комунальних послуг, зобов'язані приймати вузли обліку, встановлені відповідно до вимог цього Закону, на абонентський облік протягом 14 календарних днів, про що складається відповідний акт.

Згідно з пунктами 5 та 6 частини першої статті 1 Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання»:

- вузол обліку - комплекс пристроїв (у тому числі засобів вимірювальної техніки, що відповідають вимогам технічних регламентів), допоміжного обладнання та матеріалів до них, призначений для вимірювання спожитої

теплової енергії та води, а також технічної реєстрації результатів такого вимірювання, включаючи засоби дистанційної передачі результатів вимірювання (за наявності);

- вузол розподільного обліку - вузол обліку, що забезпечує індивідуальний облік споживання відповідної комунальної послуги в будівлях, де налічуються два та більше споживачів.

Відповідно до частини першої статті 4 Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання» оснащення окремих приміщень у будівлях вузлами розподільного обліку/приладами - розподілювачами теплової енергії та обладнанням інженерних систем для забезпечення такого обліку здійснюється у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства, та не потребує розроблення проектної документації, видачі технічних умов та інших вимог до встановлення вузла розподільного обліку, погодження з державними органами, органами місцевого самоврядування, їхніми посадовими особами, оператором зовнішніх інженерних мереж, виконавцем відповідної послуги.

- (43) Порядок оснащення окремих приміщень у будівлях вузлами розподільного обліку/приладами-розподілювачами теплової енергії та обладнанням інженерних систем для забезпечення такого обліку затверджений наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 09.08.2018 № 205, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 31.08.2018 за № 981/32433 (надалі – Порядок № 205).

Згідно з пунктом 4 Порядку № 205 оснащення окремих приміщень у будівлях вузлами розподільного обліку/приладами-розподілювачами теплової енергії та обладнанням інженерних систем для забезпечення такого обліку не потребує розроблення проектної документації, видачі технічних умов та інших вимог до їх встановлення, погодження з державними органами, органами місцевого самоврядування, їхніми посадовими особами, оператором зовнішніх інженерних мереж, виконавцем відповідної послуги.

- (44) У ході розгляду справи № 1/02-74-19 до КП «ВОВЧАНСЬК» направлено вимогу від 16.08.2019 № 70-02/1-5286 щодо надання ґрунтовних пояснень з приводу підстав та причин стягнення коштів за прийняття на абонентський облік засобів обліку холодної води зі споживачів послуги централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, а саме за видачу технічних умов на встановлення засобу обліку холодної води (з посиланням на пункти, частини, статті нормативно-правових актів).

- (45) КП «ВОВЧАНСЬК» листом від 28.08.2019 № 823 (вх. від 02.09.2019 № 5241) повідомило: «Згідно з абзацом першим пункту 9 Правил № 630, у квартирі (будинку садибного типу) роботи з установаження засобів обліку води і теплової енергії проводяться спеціалізованою організацією, виконавцем, виробником чи постачальником за рахунок коштів споживача. Для прийняття на абонентський облік засобів обліку холодної води споживачі:

- надають до КП «ВОВЧАНСЬК» заяву про намір встановлення засобу обліку холодної води;
- згідно даної заяви споживачу виписується рахунок-фактура на оплату послуг по встановленню лічильника холодної води та видачі технічних умов;

після оплати рахунку-фактури робітник КП «ВОВЧАНСЬК» здійснює встановлення засобу обліку води, про що складається відповідний акт виконаних робіт та акт опломбування засобу обліку холодної води, згідно чого лічильник холодної води приймається на абонентський облік. З червня місяця 2019 року технічні умови на встановлення лічильника холодної води КП «ВОВЧАНСЬК» не видає» (мова оригіналу).

- (46) Проте, дані пояснення не спростовують порушення КП «ВОВЧАНСЬК» законодавства про захист економічної конкуренції та не можуть бути взяті до уваги, виходячи з вищевказаних норм чинного законодавства, зокрема Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання» та Порядку № 205.
- (47) У ході розгляду справи № 1/02-74-19 до КП «ВОВЧАНСЬК» направлено вимогу від 20.03.2020 № 70-02/1-1781 щодо надання ґрунтовних пояснень, чи стягує КП «ВОВЧАНСЬК» кошти за прийняття на абонентський облік засобів обліку холодної води зі споживачів послуги централізованого водопостачання та водовідведення, а саме за видачу технічних умов на встановлення засобу обліку холодної води (з посиланням на пункти, частини, статті нормативно-правових актів) станом на дату отримання вимоги.

Окрім цього вказаною вимогою запитувалося, якими правилами на місцевому рівні керується КП «ВОВЧАНСЬК» при здійсненні діяльності з надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

- (48) КП «ВОВЧАНСЬК» листом від 01.04.2020 № 166 (вх. від 03.09.2020 № 1829) повідомило, що припинило стягувати плату за видачу технічних умов на встановлення засобу обліку холодної води з червня 2019.

Також КП «ВОВЧАНСЬК» зазначило, що при здійсненні діяльності з надання послуг з централізованого постачання холодної води на місцевому рівні керується Правилами користування системами централізованого водопостачання у місті Вовчанськ, затверджених рішенням Вовчанської міської ради від 26.12.2019 № 5-VII.

- (49) Окрім цього, листом від 14.04.2020 № 183 (вх. від 15.04.2020 № 1980) КП «ВОВЧАНСЬК» надало копію наказу від 01.06.2019 № 34/1/1-од «Про скасування плати за видачу технічних умов», яким визначено зі споживачів послуг з централізованого водопостачання та водовідведення КП «ВОВЧАНСЬК» при прийнятті на абонентський облік засобів комерційного обліку холодної води плату за видачу технічних умов не стягувати.

- (50) Отже, порушення припинено.

#### **4.2. Антиконтурентні наслідки дій Відповідача**

- (51) Відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (52) КП «ВОВЧАНСЬК» самостійно встановило порядок надання платної послуги споживачам, при тому, що це не передбачено чинним законодавством. Лише за умови оплати споживачем за видачу технічних умов на встановлення засобу обліку холодної води КП «ВОВЧАНСЬК», квартирні засоби обліку холодної води приймаються виконавцем послуги на абонентський облік.
- (53) Для споживачів послуги з централізованого водопостачання та водовідведення, що надається КП «ВОВЧАНСЬК», відсутня альтернатива отримання послуги з прийняття на абонентський облік квартирних засобів обліку холодної води від інших суб'єктів господарювання, незалежно від місця їх розташування. За умов існування конкуренції на ринку споживач мав би можливість обрати виконавця цієї послуги, який би запропонував більш привабливіші умови отримання послуги.
- (54) Враховуючи зазначене, стягнення КП «ВОВЧАНСЬК» коштів за прийняття на абонентський облік засобів обліку холодної води зі споживачів послуги централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, а саме за видачу технічних умов на встановлення засобу обліку холодної води є безпідставним та таким, що може ущемлювати інтереси споживачів. Таким чином, споживач для отримання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення зазнає додаткових витрат у розмірі 151,27 грн.
- (55) При цьому, відмова споживача від отримання технічних умов на встановлення засобів обліку холодної води нестиме негативні для споживача наслідки у вигляді невзяття засобу обліку холодної води на абонентський облік та неможливості обліковувати кількість спожитих послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

#### **4.3. Неможливість вчинення Відповідачем таких дій за умов існування значної конкуренції на ринку**

- (56) За відсутності конкуренції на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення споживачі не мають альтернативних джерел придбання зазначених послуг.
- (57) Дії КП «ВОВЧАНСЬК» по стягненню коштів за прийняття на абонентський облік засобів обліку холодної води зі споживачів послуги централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, а саме за видачу технічних умов на встановлення засобу обліку холодної води, не

передбаченого чинним законодавством, стали можливими через відсутність ефективного функціонування ринкового механізму із значною конкуренцією на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

- (58) В той час, коли КП «ВОВЧАНСЬК» є єдиним торговельним партнером, стосунків з яким неможливо уникнути, його експлуатуюча поведінка завдає шкоду інтересам споживачів, слабка позиція яких використовується на власну користь через відсутність альтернативних джерел отримання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

#### ***4.4. Загальні висновки щодо зловживання Відповідачем монопольним становищем***

- (59) Згідно з частиною третьою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.
- (60) Ураховуючи вищезазначене, дії КП «ВОВЧАНСЬК», яке протягом 2017-2019 років та станом на червень 2020 року займає монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в межах території міста Вовчанськ та села Плетенівка Вовчанського району Харківської області, на якій розташовані мережі, що перебувають у власності та/або користуванні КП «ВОВЧАНСЬК», що полягали у стягненні коштів за прийняття на абонентський облік засобів обліку холодної води зі споживачів послуги централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, а саме за видачу технічних умов на встановлення засобу обліку холодної води, не передбаченому чинним законодавством, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів, що було б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку, кваліфіковано Відділенням як зловживання монопольним становищем відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

### **3. Заперечення Відповідача та їх спростування**

- (61) Подання про попередні висновки у Справі направлено КП «ВОВЧАНСЬК» разом із супровідним листом від 14.05.2020 № 70-02/1-2618.
- (62) За поясненнями, наданими на подання з попередніми висновками листом від 25.05.2020 (вх. від 26.05.2020 № 2713), КП «ВОВЧАНСЬК» погоджується з висновками, викладеними у поданні, визнало порушення законодавства про захист економічної конкуренції та наголосило, що припинило стягувати плату за видачу технічних умов при прийнятті на абонентський облік засобів комерційного обліку холодної води наказом від 01.06.2019 № 34/1/1-од «Про скасування плати за видачу технічних умов».

### **4. Висновки у справі**

- (63) Таким чином, доказами, зібраними у справі, доведено висновок про те, що КП «ВОВЧАНСЬК», займаючи протягом 2017-2019 років та станом на червень 2020 року займає монопольне (домінуюче) становище на ринку

послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в межах території міста Вовчанськ та села Плетенівка Вовчанського району Харківської області, на якій розташовані мережі, що перебувають у власності та/або користуванні КП «ВОВЧАНСЬК», із часткою 100 %, своїми діями, що полягали у стягненні коштів за прийняття на абонентський облік засобів обліку холодної води зі споживачів послуги централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, а саме за видачу технічних умов на встановлення засобу обліку холодної води, не передбаченому чинним законодавством, вчинило порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбачене частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

## 5. Визначення розміру штрафу

- (64) Відповідно до частини другої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», за порушення, передбачене пунктом 2 статті 50 цього закону, накладається штраф у розмірі до десяти відсотків доходу (виручки) суб'єкта господарювання від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф. У разі наявності незаконно одержаного прибутку, який перевищує десять відсотків зазначеного доходу (виручки), штраф накладається у розмірі, що не перевищує потрібного розміру незаконно одержаного прибутку. Розмір незаконно одержаного прибутку може бути обчислено оціночним шляхом.
- (65) За інформацією ГУ ДПС У ХАРКІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ, наданою листом від 12.05.2020 № 10124/9/20-40-04-04-07 (вх. від 15.05.2020 № 2478), відповідно до наданої декларації з податку на прибуток підприємства КП «ВОВЧАНСЬК» дохід (виручка) підприємства від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за 2019 рік складає 17 948 843 (сімнадцять мільйонів дев'ятсот сорок вісім тисяч вісімсот сорок три) гривні.
- (66) При визначенні розміру штрафу враховано такі обставини:
- КП «ВОВЧАНСЬК» визнало факт вчинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції та припинило порушення.

Враховуючи викладене, керуючись статтями 7 і 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 48 і 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3 і 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 (зі змінами), пунктами 29, 31, 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції (Правила розгляду справ), затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету від 19.04.1994 № 5, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.1998 № 169-р) (зі змінами), адміністративна колегія Харківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

**ПОСТАНОВИЛА:**

1. Визнати, що КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО «ВОВЧАНСЬК» (ідентифікаційний код – 21212155) відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за підсумками діяльності протягом 2017-2019 років та станом на червень 2020 року займає монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в межах території міста Вовчанськ та села Плетенівка Вовчанського району Харківської області, на якій розташовані мережі, що перебувають у власності та/або користуванні КП «ВОВЧАНСЬК», із часткою 100 %.

2. Визнати, що КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО «ВОВЧАНСЬК» (ідентифікаційний код – 21212155), стягуючи кошти за прийняття на абонентський облік засобів обліку холодної води зі споживачів послуги централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, а саме за видачу технічних умов на встановлення засобу обліку холодної води, що не передбачене чинним законодавством, вчинило порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбачене частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

3. Відповідно до статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за порушення, наведене в пункті 2 резолютивної частини цього рішення, накласти на КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО «ВОВЧАНСЬК» (ідентифікаційний код – 21212155) штраф у розмірі 34 000 (тридцять чотири тисячі) гривень.

Відповідно до частини третьої статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» штраф повинен бути сплачений у двомісячний строк з дня одержання рішення.

Відповідно до частини восьмої статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» протягом п'яти днів з дня сплати штрафу суб'єкт господарювання зобов'язаний надіслати до територіального відділення документи, що підтверджують сплату штрафу.

Відповідно до частини першої статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рішення органів Антимонопольного комітету України у двомісячний строк з дня одержання може бути оскаржене до господарського суду.

Голова колегії

Мешков К.С.